

Država torej ne more in se ne sme poprijeti prevzeta vojnih posojil pred rešitvijo kronskega vprašanja, sicer bi bila ona in tudi lastniki vojnih posojil občno oškodovani.

V omenjenem članku se poudarja, da mora država v lastnem interesu prevzeti vojna posojila, kajti ona potrebuje posojil, da more kriti tekoče račune. Ona si jemlje začasna posojila in konečno morala si bo vzeti v državi sami posojila, ako ne bo hotela biti dolžnica tujemu kapitalu — državam. Prevzeta vojna posojila bi bilo bolje priporočilo za novo posojilo.

Ta trditve zdi se nam nekaj drzna, kajti s prevzetjem vojnega posojila se polovico nepokritega dolga. Toraj bi napravila dolg, za katerega bi ne imela kritja ali pa bi mogla potem izvanrednih davčnih dohodkov kriti to brame. Priporočilo, katero daje članek, bi bilo zelo žalovo, posebno za podpis novih državnih zadolžnic.

Po našem mnenju je neobhodno potrebno, da najdemo način, lastnike vojnih posojil kolikor mogoče rešiti občne zrupe na kapitalu ali obrestih ne da bi s tem državo obremenili. S tem da dosežemo zjamčenje neke določene vrednosti vojnega posojila, in če tudi posamezni lastniki zgu bijo procentuelno na primer 25% na kapitalu, ali pa da si isti rešijo popolni kapital in izgubijo le za nekaj časa obresti, ob enem pa tudi služimo državi, kajti ona se ne zadolži — in je vsak čas v stanju, pri državljanih iskati poirebno posojilo.

Ako bi država prevzela vojno posojilo v nominalni, zavezati bi se morala, to posojilo obrestovati, kar bi proizvajalo ogromne davke.

Da se temu izogne, potreba ji je le skrbeti za to, da se najde način teauriranja (zvezanje). Ta način najti, ni po našem mnenju neizvedljivo. Kakor nam je znano, obstojijo že zavodi, kateri zbirajo vojna posojila pod ugodnimi pogoji, kateri nudijo lastnikom vojnih posojil ali jamstvo za prvotno vplačane glavnice ali pa 75% glavnice s sedanjim časom primernim obrestovanjem.

Ako so taki denarni zavodi v naši državi in ako isti stoje pod državno kontrolo in če dajo ti zavodi razpoložljivi kapital državi kot podjetniku raznih naprav in investacij proti primernem obrestovanju na razlože in če je konečno na dobičku investiranega kapitala, deležna ne le država, denarni zavod, podjetje, temveč tudi prejšnji lastnik vojnega posojila — postane škoda, katero imajo trenutno lastniki vojnih posojil, le začasna — kajti ona zgine sčasoma vsled dobička katerega si pridobimo iz investiranega kapitala.

Toraj ne država mora priskočiti z prevzetjem vojnega posojila nam na pomoč, ona mora le vprašanje kronske vrednosti rešiti na podlagi 1:1; lastniki vojnih posojil pa se morajo zadovoljiti z zjamčenjem nominalne vrednosti vojnega posojila potom izplačila v določenem roku v gotovini.

Doseženo je potem dvojno:

Država nima precej začetkom velikega obveznega dolga, lastnik vojnega posojila je pa brez skrbi za svoj kapital.

Mihelnov.

Tako ne gre.

Ko se je vračala armada rajne Avstrije s soške fronte, je prišlo na slovensko ozemlje na tisoče in tisoče konj. Na Kranjskem in Štajerskem so se armadni oddelki razorožili in konji so se prepustili — namim sebi. Kakor kobilice so se množile te konjske tolpe in pokrile polja in brda povsod ob veliki cesti. Pritisnil je mraz, zapadel je sneg in nevarnost je bila, da bo vse to dragoceno blago uničeno vsled gladu in vremenske neizgode. In tedaj so oblastva po svojih organih in po časopisju prav ganljivo nagovarjala kranjske in štajerske kmete, naj vendar vzamejo te uboge živali pod streho in jih rešijo gotove smrti, saj jim bode žival ostala potem v last proti povsem neznatni odškodnini. No in naši ljudje so se res usmili uboge konjske para, jo vzeli premražno, garjevo, mršavo, kilavo in suho v svojo skrb in jo negovali z vso le mogočo potrpežljivostjo, v upanju, da si morda vendar vzredijo kakšno delavno živinče mesto toliko goveje živine, katero so mu že iztirali iz hlevov priganjači avstrijske vlade. Pa res! Uboga kljuseta so se ob skrbnem negovanju večinoma prav veselo popravila in se spremenila v prav lepe uporabne živali. In lahkoverni kmetiči se je že veselil, češ, vsaj nekaj imam za vse svoje neštete krave!

Toda, naša deželna vlada, oziroma vojna uprava, je ukrenila drugače. Sedaj, ko so se konjički, katere so posestniki od posebne komisije po cennitvi prevzeli in plačali, lepo popravili, se je odredil pregled vseh od vojaštva prevzetih konj. Ker so se živali popravile, so seveda več vredne, cenijo se nanovo in kmetje morajo doplačati razliko med sedajno cennitvijo in med eno ob prevzemu. In ta razlika je v mnogih slučajih velika, kmetu pa splava up, da mu

bo vsaj nekaj ostalo od vojne, lepo po vodi. Boljše konje pa komisija kratkoma odzame. Te komisije že delujejo v celjskem političnem okraju, razburjenje med kmeti narašča in to toliko bolj, ker se o nim, ki so teh konj na tisoče prevedli in zakarantali čez mejo, ne zgodi prav nič, ker se cele trupe vojnih dobičkarjev smejo brez strahu bahati s pri-služeniimi stotisoči in milijoni. Saj so konje vendar plačali po ceni, kakoršne je določila komisija, sestavljena iz častnikov in civilnih strokovnjakov. Za to pa, da so živali rešili pogina, bi sedaj še najplačevali visoka naplačila! To vendar ne gre! Če pa je kmet dobil kako živinče vse eno vendar le bolj poceni — to vendar ni takšen greh, saj je moral svojo živino in svoje prideleke oddajati ves čas vojne zelo po ceni, katero so mu diktirali drugi; tudi ni ta dobiček v nobenem primeru s onim, ki so ga pobasali drugi. Prizadetim mestu se prav resno nasvetuje, da se to povsem nepričakovano nadlegovanje itak izmučenega kmeškega stanu ustavi, oziroma ublaži, drugače bodo nastale posledice, ki utegnejo biti prav zelo neprijetne.

Položaj v Parizu.

Iz Beograda poročajo dne 14. aprila („Slov. Narod“):

Vest, da sta Maribor in Celovec zanesljivo jugoslovanska, je prinesel v Beograd na povratku iz Pariza general Pešič že pred tremi tedni. — Ta vest ni popolnoma točna. Kakor je bil položaj v Parizu do zadnjega časa, je čisto gotovo, da pripadajo Jugoslaviji vse ozemlje na Štajerskem in Medjimurju, kakor je potegnjena sedanjja demarkacijska črta z majhnimi mejnimi korekturami (popravki) v naš prid. Gotovo je tudi, da prične meja Jugoslavije v bivši Koroški s neposrednim nadaljevanjem meja iz bivše Štajerske. Koč bo potekla nadaljna meja na Koroškem, danes se ni čisto gotovo, vsekakor je vest o izvršenem ljudskem glasovanju na Koroškem, v kolikor smo to glasovanje mogli izvedeti, vplivala jako ugodno na mirovno konferenco. Vprašanje Reke se ni odločeno, Trst in Gorico moramo smatrati za izgubljeno, o teritoriju (ozemlju) doslej odločitev še ni padla. O tem so danes mogoče samo domnevanja, gotovaga o Primorju ne ve nikdo.

Politične vesti

Občni zbor SKSZ za Štajersko se vrši v Mariboru v sredo po Beji nedelji dne 30. aprila 1919 ob 2 uri popoldne v dvorani Slov. kat. delavskega društva v Flösserjevi ulici št. 4. Pridite v obilnem številu!

Zaupnike Kmečke Zveze prosimo, naj nam ta koj pošlejo sezname krajevnih odborov naše stranke. Prireja te v vsaki skupini oziroma vasi shode.

Socijaldemokrati — čigavi učenci so? Židovskih učencikov. Odtod tudi, da nič ne udrihajo po rabliah in čifutskih milijonarjih, temuč samo po katoliških duhov ikih.

Rdeča nevarnost. Prijatelj lista nam piše: Vsi čutimo, da je bila nevarnost, ki preti mirnemu razvoju naše Jugoslavije ker vemo, da res ti ljudje, ki se štejejo med nezadovoljneše, naj si bodo boljše viki, špartakovci komunisti ali nava tni rdečkarji imajo le eden cilj, za katerega se najbolj ogrevajo, to je vere uničiti, ali pa vsaj oslabiti in tudi to vemo, da s svojimi načeli ne morejo ljudstva osrečiti, kakor vidimo v Rusiji, Nemčiji itd. Da se pri nas naredi proti rdečemu socijalizmu jaz. treba je, da se ljudstvo porči in da se ravne polizkus zanesti rdečkarstvo med kmečke delavce, vinarje in druge niže stanovce vsaj za deželi, ker meščanski delavci so itak socijalistično organizirani. Najboljš pripomeček je pač ta, da n štji stanovci dobijo zemljišča čmprejš, tem bolj, kot nam je že obljubljeno, ker ako postane naš delavec posestnik, bo imel dostop v kmečke organizacije in ne bo mu prišla na misel socijalna demokracija. Posebno za vinarje je socijalna demokracija nevarna vaba. Ta stan bo postal ne srečen če ga dobijo rdečkarji v svoje mreže in je izgubljen za nas, ako se mu ne odpomore in se mu ne dajo deli graščinskih zemljišč, ki jih sedaj mora obdelovati. Mali posestniki vinarji blapci, doinarji in d mači rokodelci na kmetih res zaslu žijo, da se jim razdelijo posestva tu cev in graščakov. Če jim bo Jugoslavija dala njih lasten dom, bodo postali ti ljudje s svojimi družinami najbolj zvesti državljani in rdečkarji ne bodo do bili dostopa do njih. — Dostavek uredništva: So glašamo z vsšimi izvoljenji Slov. Kmečka Zveza bo po svojih poslanih skrbeta, da bo agrarna reforma res tako urejena da bodo posestva tu cev in graščakov prišla v last slovenskega ljudstva.

Glaha skup štiriha. Zadnji čas o azojemo, da se za socijaldemokratske shode posebno zanimajo jih dobro podpirajo in za nje agitirajo tudi oni ki so takli in trebli prej v rdečkarski rog. Kako je to mogoče, ali je zavel v socijaldemokratskih ga

vah neškotarski duh, ali pa socijaldemokratski v nemškotarskih glavah? Nekaj že mora biti, saj kar glaha, tudi skup štirihs.

Italijan zopet v Mariboru. V Mariboru se je pojavil te dni zopet itajanski poročnik, ki jo je moral zadolžiti z italijanskim kapetanom neprosto voljno odkoriti iz Maribora. Italijan je najprvo obiskal mariborske nemške kolovodje in „ljubeznjive“ Nemke, še le potem ko ga je izsledilo neko pazno

Italijani snubijo Nemce. Italijanska vlada je kot velikonočno darilo naklonila prebivalstvu dunajskega mesta 4000 ton riža. Nemško časopisje je radi tega kar iz sebe in povzdiguje Italijane v čeveta nebesa.

Gibanje med železničarji. Socijaldemokratski in nemški železničarji, ki se vedno radi jedo kruh v Jugoslaviji, so zadnje dni delali in rovarili na to, da bi nahujskali tik pred Veliko nočjo železničarje v Sloveniji na štrajk. Naša vlada je pred dnevi ugodila zahtevi slovenskih železničarjev in jim je dovolila enkratni nabavni prispevek in 100% zvišanje doklad. Hoteli so štrajk, da bi spravili Jugoslavijo v zagato. Vedeli so, da bi Lahi in Nemci takoj udarili po naših krajih, kakor hitro bi nastal štrajk. Naši slovenski železničarji so štrajk na velikem shodu v Mariboru dne 16. aprila odklonili. Takó je za sedaj odstranjena nevarnost, da se ustavi promet v Jugoslaviji. Upravičena je zahteva slovenskih železničarjev, naj bodo deležni zvišanja plač samo oni železničarji, ki delajo. Tisti pa, ki hujskajo na štrajk in rovarijo proti Jugoslaviji, naj se jih požene preko meje v Nemško Avstrijo. Bodo videli, kje je boljše!

Tedenske novice.

Sladkor za mariborski okraj dobijo trgovci za mesec april pri okrajnem glavarstvu v Mariboru. Okrajno glavarstvo ga je tako le razdelilo: Studenci: 950 kg; Dobrovo: Raunig 300; St. Ili: Plevnik 900, Hamer 130, Svaty 800; Fram: Zamolo 400, Högenwart 300, Kodrič 380; Kamnica: Poš 1140; St. Jurij ob P.: Dobaj 680; Jarenina: Cvilak 800, Fr. Kramberger 800; St. Jakob: Arnuš 1140; Sv. Križ: Verdonig 510; Krčevine-Leitersberg: Serec 1730; Hoče: Vodenik 980; Rače: Kodrič 40, Sijanec 300 in Lasič 230; Gornja Sv. Kungota: Rojko 710; Spod. Sv. Kungota: Vaupotič 470, Likavec 300; Limbuš: Zemljč 320, Rotner 200, Sorko 300; St. Lovrenc pri Mariboru: Kukovič 300, Jäger 800, Oder 300, Kores 200, Karničnik 300, Bauer 2600; Smarjeta na Drav. polju: Macun 680; Smarjeta ob P.: Baumgartner 640, Jäger 400; Smartin pri Vurbergu: Kostanjšek 680; Sv. Nikolaj: Florijančič 270; Ploderšnica Söweter 320; St. Péter: Lajnšič 1040; Pekre: Sorko 220; Planice: Kodrič 220; Podova: Novak 520; Pobrežje: občina 1520; Ruše: Kupčič 100, Belgot 390, Serbec 420, Kasjak 180; Reka: Lebe 610; Ribnica: Brezno: Povođen 80; Razvanje: Koc 330; Radvanje: Lobnik 950; Marija Brezje: Horvat 610; Zitečkas: Kostanjšek 380; Slivnica: Loh 800, Polajenko 500; Tezno: Seweder 200, Walzl 150; Svečina: Smonig 800, Skribe 470; Selnica ob Dravi: Jagrič 500, Golob 300, Kanzler 300, Pinter 300, Glaser 370; Peko: Sima 220, Schwelz 200; Makole: Tošorok 900, Dreo 420, Novak 420; St. Martin na P.: Vorša 1020; G. Poljskava: Uranjek 400, Navrahi 390; Poljčane: Vodenik 600, Uberski 300, Knalič 270; Pragersko: Tiller 300; Studenice: Kaučič 610; Sp. Poljskava: Siharl 530; Slov. Bistrica: Počivavšek 400, Krošelj 500, Rozman 500, Omerzu 400, Stiger 400, Razdelilnica 1000, Pinter 1000; Sv. Ana: Zemljč 730; Sv. Anton: Tušak 500, Markovič 400, Ozvatič 400; Sv. Andraž: Ozvatič 170; Sv. Barbara: Kranjc 540; Sv. Benedikt: Šumenjak 1240; Sv. Trojica: Čauš 500, Čeh 400; St. Jurij v Slov. gor.: Bauman 400, Werglez 330, Siter 400, Schönwetter 400; St. Lenart v Slov. gor.: Zemljč 1240; Negova: Šumenjak 170; Sv. Rupert: Lorber 690, Bauman 200, Golob 200 in Rojs 400; Bis: Rojs, 190.

Draga vožnja. Uprava južne železnice je z 18. aprilom zvišala svoj tarif za 200%. Tako bo odslej stala vožnja po železnici tam, kjer je stala do sedaj 1 K — 3 K. Železnice se izgovarja, da je bila primorana to storiti, ker ne more drugače pokriti primanjkljaja, ki znaša vsak mesec 20 milijonov K in ker mora žrtvovati velike svote za popravila in zboljšanje plač.

Tako ne gre! Na Pragerskem so dne 15. in 16. aprila oddajali 115 plemenskih kobil. Polovico kobil so dobili kranjski prekupci, dasiravno ima Kranjska toliko konj, da jih je že mnogo tisoč prodala v južne dežele in celo v Italijo. Na Štajerskem je veliko pomankanje vprežne živine in sedaj nam jih se odjejo ljudje iz Kranjske, ki jih ne rabijo. Vprašamo, kdo je povzročil tako nepravilno razdelitev konj?

Osebna dohodnina. Na razna vprašanja glede odmere oseb dohodnine javljamo, da je določena odredila, da se sedaj osebna dohodnina ne sme iztirati. Proti preveliki odmeri osebne dohodnine pa se si vsak takoj pritoži na okrajno finančno ravnanstvo.

Zavarovanje. Na razna vprašanja glede zavarovanja reg varjajo da mora vsakdo, ki mora še zavarovati doba pri starih zavarovalnicah ali potekla nastih pri istih tako dolgo zavarovan, dokler ne more odstopiti. Zavarovalno svoto mora